

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

1923-рэ ильзым
Гъэтхалэм
Къыщегъэжъагъэу къыдэкъы

№ 122 (21611)

2018-рэ ильз

Гъубдж

БЭДЗЭОГЪУМ и 17

ОСЭ Гъэнэфагъэ ииэп

Къыхэтутыгъэхэр ыкъи
нэмикл қэбэрхэр
тисайт ижүүлтээтийн

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЛЭШІЭГҮУ ГЪОГҮ КЪЭЗЫКІУГҮЭ ДИВИЗИЕР

Кутузовым ыкъи Жъоғъо Плыжым яорденхэр кызыфагъэшьошгээ я 9-рэ Краснодарскэ Краснознаменнэ мотострелковэ дивизиер (республикэм Мыекъопэ бригадэклэ щеджэх) зызэхащагъэр мы мафэхэм ильзиси 100 хү奭т.

Ац ипэгъокъе Адыгэ Республикэм и Пышхъяэу Къумпъыл Мурат дивизием икъулыкъушхээр, ветранхэр тыгуасэригъэблэгъагъэх. Зимэфэкл хэзигъэунэфыкъыра постэуми республикэм ипашэкъафгушуагъ, ирэзэнгъэгэ гущиэхэр апигъохыгъэх. Ильсийшэм къызкоц миштарихъ гъогу шлаго къызэрикүгъээр, къэралыгъом иухумэн гъэптигъэным илахьышхо зэрхэлтийр хигъеунэфыкъыгъ.

— Дээколхэр чыпъе къинхэм арыфхэху къыхэкъыгъ. Хэгъэгу ззошхом ильхъан дивизием икъулыкъушхээм хы Шүцэ лушор къагъэгъунагъ, Пышзэ ыкъи Адыгейм нэмийц-фашист тэхаклохэр рафыжыгъэх, Польшэм, Чехословакием ачыззэуагъэх. Нэужым Урысыер къауххумээзэ, зэлэуцужь зыдэшыя чыпъе пчагъэхэм ачызагъэх. Сыд фэдээ пшъэрэль къин ыкъи щына-гъо апашхъэ щытыгъэми, дээколхэм

къатефэрээр зэрифэшьуашэу агъэцэ-клагъ, лыхъужынгъэ зэрхъагъ, — кыгуагъ Къумпъыл Мурат. — Хэгъэгу ззошхом ильхъан я 9-рэ дивизием хэтхэм Адыгэир шъхъафит зэршэйжыгъэр республикэм щыпсэухэрэм егъашы ашыгъупшэштэл. Зээ ужым дивизиер Мыекъуапэ щылэ хъугъэ ыкъи ильзэ шъэнэйкъом ехъум дээколхэм щитху хэлээу яшшэрильхэр агъэцэклигъэх. Къэралыгъом пшъэрэль эркъафижэуцугъэр зэшшуахыээ зидунай зыхъожыгъэхэр егъешэрэ шэжъэу тигу ильшитых. Тиветран ляпъхэр! Патриот шыпкъэу шъузэрэшитым, ныбжыкъихэм ялпун чанэу юф зэрэдашьушхэрэм афшэлтишьуфэрэз. Дивизием хэтхэм Урысыем икъыблэ гъунахъэхэр къагъэгъунахээзэ Абхазын непэ къулыкъур щахы, ткъюш республикэм ишхъафитныгъэ къаухху-

мэ. Мэфэклэу хэдгээунэфыкъырэмкъэдьжирээ зэ сышуфэгушо, псауныгъэ пытэ шъуилэу ильзсыбэ къэжъу-гъэшэнэу сышуфэлъа.

Дивизиер зызэхащагъэр ильзиси 100 зэрхэхурэм ыкъи общественнэ товшлэйн чанэу зэрхэлажьхээрэм апае Хэгъэгу ззошхом иветранхэу Иван Бровко ыкъи Владимир Мостовоим, джащ фэдэу дивизием иветранхэу Мэрэтикъо Клим, Леонид Рудяк, Виктор Шрабан республикэм ипашэ ирэзэнгъэ тхыльхэр афагъэшьошагъэх.

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр, республикэм иветранхэм я Совет ипашэу Къоджэ Аспъан, нэмийхэри зэхахъэм къыщигуагъэх, зимэфэкл хэзигъэунэфыкъыхэрэм гущиэ фабэхэр къафалаагъэх.

Дивизием иветранхэм ачышхэм

нэужым гущиээр аштагь. Сыд фэдэрэ лъэнхъоки іэпъиэгъу къафэхъурэ АР-м и Пышхъяэу Къумпъыл Мурат, республикэм ихэбээ къулыкъухэм ахэр афэрэзагъэх. Амалэу ыкъи къуачлэу яэр рагхылээзэ тапэки юф зэршэштэйр, къыткэхъуххээрэ лэуужхэм яхгээгүү шу альгъоу пүгъэнхэм зэрхэлэжье-штхэр къыхагъэшыгъ.

— Тишилъыр лъэпкэ ыкъи дин зэгурлынгъэрэ мамырныгъэрэ ильхънхэр пшъэрэль шъхъацу зыфэтэгъэуцужы. Ар гээцэлигъэ зыхъукъ, республикэм хэхъоныгъэхэр ышынгъэштэх, ыпэклэ лыкъютэшт. Нэмийхэри гүхэлээ туэри макэл, ахэр зэшшотхыштэх, щылэклэ-псэукъэр нахышу шыгъэнэм түпильышт, — кыгуагъ Къумпъыл Мурат.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

Сурэтыр А. Гусевим тырихыгъ.

АР-м и Парламент

Нахъыбэ

Тыгъусэ, бэдзэогүм и 16-м, АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм я XXVII-рэ зэхэсигьоу илагъэм хэлэжьагъэх АР-м и Лышьхъэу Къумпыл Мурат, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, федеральнэ ыкли республикэ къулыкухэм, ведомствэхэм, муниципальнэ образованиехэм ялааныг хэрэгжүүлэхэд, нэмэгдэхэд. Зэрэхбазэу, аар зэраацагь Парламентым и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм, ашт игуадзэхэу Іэщэ Мухъамэд, Шъэо Аскэр.

Анахь шъхъаlеу ыкIи игъэклю-
тыгъеу депутатхэр зытегушыла-
гъэхэм ащыц пенсиехэм ягъе-
нэфэнкэ ыкIи ятынкэ Урысые
Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ
ихэушъхъафыкыгъэ актхэм зэ-
хъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм
фэгъэхыгъэ законым ипроект.
Ар пенсием зыщыклощхэ ныб-
жъеу непэ къералтигъом илтыр
къэлэтыгъэнир ары зыфэгъэхы-
гъэр. Непэ ащ Урысыем исубъ-
ектхэм зэкIэми ащыхэппльэх.
Адыгейим и Парламент идепу-
татхэм илпъыкIеу фырялэр
къыралотыкыгъ. Партиехэм
яфракциеу ащ хахъэхэрэм зэ-
кIэми ялтыклохэр къэгущылагъэх.
Алэ Урысые Федерацием иком-
мунистическая партие и Адыгэ
шъольтир къутамэ идепутатхэм
гущылагъэш аштагъ. Евгений Сало-
вым пенсием зыщыклохэрэ
ныбжъыр къэлэтыгъэнир зэрэ-
дьрамыгъаштэрэм къигъэтхыгъ.
Ащ фэдэ зэхъокыныгъэ мы

A black and white photograph capturing a moment during a formal meeting or conference. In the foreground, a woman with blonde hair, wearing large-framed glasses and a white blazer over a dark top, is seated at a table. She is looking directly at the camera with a focused and slightly stern expression. A microphone is placed on the table in front of her. To her right, another woman with dark hair, also in professional attire, is partially visible, looking down at something on the table. The background is blurred, showing other people and what appears to be a conference room setting.

Аскэр пенсиехэм ясистемээ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэр щылэнтигъэм шапхъэу къыгъэу-цугъэу, аш бэшлагъэу игъо хъу-гъэу зэрилтытэрэр къытуагъ. Ioфшлэпэ чынпэ лутхэмрэ пен-сионерхэмрэ япчьягъэхэр зэтеклы зэрэхъуягъэхэр, 1930-рэ ильэсхэм зы пенсионер пэпчье Ioфшлапэ лутыр нэбгыри 8, 1970-рэ ильэсхэм нэбгыри 4 зэрэхъуягъэхэр, джы зы пенсионер пэпч нэбгыри 2

нахыбы́ биржаплэ зэрэуумы-
тыжыр, аш ыпкъ къикыкълэ
пенсиехэмкэ фэло-фашэхэр
икъоу гъэцкэлгэхэнхэр къин
зэрэхүүгъэр лаубытылэ шыныл-
къэу зэрэштыр кийгэхтхыигъ.
Пенсием зыщыкългэхэнхэр ныбжым
къыхамыгъэхъоным пае пенси-
еу къатырэми хамыгъэхъонэу
зэрэхүүрээр, ау ар хэклиплэу

Александр Лобода. Ныбжым зэрэхагъэхьоцтим нэмийк зэхъокыныгъэ системэм фэмыхъуштэу ары зэральтытэрэ. Пенсием страхованиемкэ илахь фэгъэхьыгъэ законым зэхъокыныгъэхэр фэшыгъээнхэр нахь игью альэгъу.
Пенсиехэмкэ системэм зэ-

нэ-экономическэ хэхьоныгъэхэр ышынхэмкіэ и Стратегие фэгъэхьыгъэ хэбзэгъэуцугъэр нахьышу шыгъэнымкіэ цифровой технологиехэр гъэфедагъэхэ зэрэххүхэрэм тегущыгъагъэх. АР-м информатизациемкіэ и Гъэлорышаплэ ипащэу Нэпсэу Индар аш фэгъэхьоныгъэу къэгүштыгъагь. Джааш фэдэу «Парла-

непэ шлоу зимиыл юфэу зэрэхүүгээм дыригъэштаг «Единэ Россием» ифракции хэтэу Владимир Овчинниковми. Цыфыр спортым пыльзэу, ипсаунтыэ льыгппльзэу, зыфесакыжымэ, ныбжээу кыргъэшштэм зэрэхэхъоштыр, пенсием կлоным зэрэдэмгүйещтыр ежь ышыхъэкли ээриушэтигъэр ащ кыхигъэштыгъ. Ащ дыраггъэштаг нэүжым къегущыгъ депутат-хэу Елена Любченкэми, Джастэ Вячеслави. Реформэр игъоу зэрэштым зэрэдиргъаштэрэр кийгэхтыхыгъ Мьеекуапэ ихэдзыгээ округгээ N14-м идецуулж

мент сыхъатым» къыхиубытэу Адыгейм иунэгъо политикэ гъэкіэжыыгъэнэм фытегъэпсыхъэгъэ программэу 2015 — 2018-рэ ильэсхэм ательытаатъэр гъэцкэлгээ зэрэхъурэм щигъэгъозагъэх АР-м йовшэннымкіэ ыккі социальнэ хэхьоньгъэмкіэ иминистрэу Мырзэ Джанбэч.

Депутатхэр тегууңылагъэх
Лыыхъэткъо Аскэр АР-м и Кон-
ституционнэ Хыкүм и Тхам-
матэу хэдзыхыгъэными. Аш
икандидатурэ кыргъэлэгъуағь
АР-м и Лышхъяау Күүмпүл
Мурат. Шыаф шыкъэм тетэү аш

татэу, «Единэ Россием» ифракционе хатэу Къуда Аскэрбый

Шлоигъоныгъе зиэ пстэумы яептыкъехэр кызыралотыкъяхэм ыуж пенсиехэм ягъэнэфэн ыклыятны фэгъэхыгъе Федеральна хэбзэгъеуцугъэм ихэушхъяфыкыгъе актхэм зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм фэгъэхыгъе законопроектым пае амакъехэр атыгъэх. Депутат нэбгыре 46-м щышшэу 36-мэ аш дырагъештагь.

Джащ фэдэу «Парламент сыхъатым» къыдыхэлтыг таатъяа Алыга Республикаем социаль-

амакъэхэр фатыгъэх ыкIи зэкIэ
пепутатхэм дырагъаштагь

депутатхэм дырагъэштагь.
Нэүжүм федеральнэ судья-
щтыгъеу отставкэм клогъэ Щыкъ
Марзыет Мыеекуапэ ихыкүм
участкэу Н 6-м имировой судьяу
гъэнэфэгъзеням, Зеушъэ Рус-
льян общественностым илъыклоу
хыкүмшилхэм яквалификаци-
оннэ коллегие хэгъэхэгъзеням,
Елена Курбановамрэ Ольга
Долголенкэмрэ Къэралыгъо
Советым — Хасэм илъыклохөү
АР-м и Адвокат палатэ иква-
лификационна комиссие хэ-

АР-м и Парламент

Дырагъэштагъ

гъехъэгъэнхэм атегушиагъэх, адьрагъэштагъ.

Джащ фэдэу Парламентым ия XXVII-рэ зэхэсигъо щитегушиагъэх ыкы щаштагъэх 2018-рэ ильэс бюджетым ыкы 2019 — 2020-рэ ильэсхэмкэ агъенфагъэм, социальнэ-экономи-

ческэ хэхъоныгъэхэмкэ Стратегием, административнэ хэукийоныгъэхэм, ныбжыкъэхэм къэралыгъо Іэпилэгъу ягъэгъотыгъэним, предпринимательхэм яфитынгъэхэм якъеухумэнкэ Уполномоченнэм, нэмийкльянъикъохэм япхыгъэ хэбзэгъэ-

уцугъэхэм зэхъокыныгъэхэр афешыгъэнхэм афэгъэхыгъэ законхэр, законопроектхэр. УФ-м инэмийк субъектхэм яхэзэгъэуцу органхэр къещакло зыфхъугъэхэм ахэппльягъэх, адьрагъэштагъ.

Пстэумкыи повесткэм ю-

фыгъо 45-рэ щигъэнэфэгъагъ. Зэхэсигъом иклэухым АР-м и Лышхъэу Күмпиль Мурат гүшүйэр ыштагъ. Иофшэгъу ильэсэу аухырэм зэгурьохэу, зедэлжхээзэ юф зэрээздашлагъэм фэш депутатхэм зерафэрэзэр къыхигъэштигъ. Иофыгохэм къа-

тегущийээ, огъум лэжьыгъэхэм иягээ зэраригъэкыирэр гумэкыгъо шъхъягъу республикэм ильхэм зэрашыщыр, аш ыпкъ къикиыкъи АР-м и Лышхъэу инашьокъэ ошэдэмшилэ юфхэмкэхэд режим Адыгэим зэрэшагъэуцугъэр, шэмбэт-тхъаумажэхэм районхэм къизэрэшхыгъэм иштуагъэкъэ мэфэ блаягъэхэм ар зэрэтирахыжыщыр къыуагъ. Джащ фэдэу блэкигъэ тхъамафэм УФ-м и Правительствэ и Тхъаматэ игудзэхэу Дмитрий Козакрэ Ольга Голодецрэ зэралыгъэхэм, республикэм иофигъо зэфэшхъафхэу зытегущиагъэхэм къеклэу къащыуцугъ. Депутатхэм зыгъэпсэфигъо уахтэр зэрэрагъэжъэштим фэш къафегушиагъ, шуагъэ хэлъэу ар аякъонэу къафэлэуагъ.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Сурэтхэр А.Гусевым тырихыгъэх.

Зэхъокыныгъэхэм ащэгушуукъых

Ыпэклэтигъэзет къизэрэшхэтыутыгъэу, культурэм и Унэу Джэджэхъаблэ дэтым гъэцэклиэжынышхохэр щыкуагъэх. Ар нахь къэраклэ, нахь зэтегъэпсыхыагъэ хуугъэ. Ар зиштуагъэ Адыгэ Республиком и Лышхъэу Күмпиль Мурат ары. Федеральнэ программэм культурэм и Унэ игъэцэклиэжын зэрэхигъэхъагъэм ар ыпкъ къикиыгъ. Къоджэдэсхэри, юф щызышлэхэрэри учреждениер зэрагъэдэхэштим, зэрэхагъэхъоштим яшыгъэу пыльых.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иде-путатэу Хыурэе Адамэ иштуагъэх бэрэ къизэраригъэхъирэм фэш культурэм и Унэу Джэджэхъаблэ дэтым ишацэу Тыгъужь Руслан,

иофишлэхэу Бэрзэдж Светэ, Тхъаркъохъо Мыхъамодэ, Хыут Мадина ягуалэу рэзэнгъэх гүшүйэхэр пагъохых.

Къуаджэм щыщхэу, ашпээрэ гъесэнгъэх зээзгэгъэтохъэхэу,

зиофишлэхэкэ ыкыни цицыфыгъэхэлэгъэхэйнгъэх афашигъэхэе стендым пэхуацт ахьцэр Хыурэе Адамэ къаритигъ. Депутатын ежь иунэе ахьщэ къихэхыгъэ сомэ

минипшыр зыпэуагъэхъэгъэхэйнгъэх цыф цэргиохэм ясурэтхэр тетых. Тапэклэ мышнах зиушъомбгүүнам пае чынгэ щагъэнэфагъ. Къуаджэм итарихъ дахэклэ хэхъацтхэ

цыфхэр аш тетыштых. Культурэм и Унэ къычлахэхээрэ къоджэдэсхэм агъельаплэхэрэ цыфхэр альгэгүүтых, ахэм афэгъэхъигъэ къэбархэм зыща-гъэгъозэн алъэкъышт.

Ныбжыкъэхэм яиэпилэгъ

Ашпээрэ гъесэнгъэх языгъэгъэтохъэрэ организацихэм азыфагу щызэхашгъэгъэ Урысые зэнэкъохум изэфэхъыжхэр къэнэфагъях.

Ныбжыкъэхэм ялофхэм афэгъэзгъэх Федэральнэ агентствэм (Росмолодежь) зэхицэгъэ комиссием теклонигъэ къидэзыхыщхэр къыщагъэнэфагъях. Адыгэ къэралыгъо университэтэр ахэм ашыц хуугъэ. Проекты 7-у агъэхъазыгъэмэ ашыцэу 5-р зэнэкъохум пхырыкыгъ. Сомэ миллиони 5,2-рэ грантэу университетын къыфагъэхъошт.

Республикэм имызакью, нэмийк шъольтырхэм ашызэлъашэхъу проектихэу Адыгэ къэралыгъо университетын истуденческэ объединенихэм зэхашхэрэр ары теклонигъэ къидэзыхыгъэхъэр.

(Тикорр.).

Къэгъэлъэгъоным зэфишагъэх

Бэдзэогъум и 13-м кыщегъэжъагъэу и 15-м нэс орэд фестивалэу «БардЮга» зыфиорэр Адыгэим щыкуагъ. Иофхъабзэр Мьеекъопэ районым ит псэуплэу Хыымышкэй щызэхашагъ. Аш къещакло фэхүүгъэр «БардЮга» зыфиорэр клубэу Мьеекъупэ дэтыр ары.

Мьеекъупэ, Краснодар, Шъач, Ростов-на-Дону, Астрахань, Шытхъалэ, Москва, нэмийкхэм къарыкыгъэхэр фестивалын хэлэжъагъэх.

Зэхэшаклохэм къызэралау-гъэмкэ, иофхъабзэм хэлэжъагъэхэйнгъэх пэхчэвч пчагум орэд къышион фитигъ. Зэнэкъохур тлоу зетуутыгъэу реклокыгъ. Апэрэм — жюри, жюонэрэм — юф-

тхъабзэм къеклоплэгъэ цыфхэм теклонигъэ къэзыхыщыр къагъэнэфагъ.

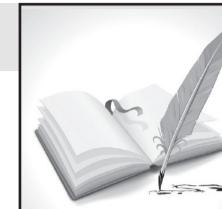
— Пстэуми ашпээрэ орэд къызэралорэ шыкъэхэрэ фестивалын ишапхъэхэм адиштэнэр ары, — къыхегъэшти зэхэшаклохэм ашыцэу Сергей Веренчагиним. — Къэбар къалатэрэм фэдэу усэхэм къяджэх. Зэрифэшшиашэу ар зэклэми

къадэмыхъуми, мыш фэдэ шыкъэхэрэ гум нахь пэблагъ.

Фестивалыр зыща-гъэхэм дэжэ Китайм щагъэфедэрэ шыкъэхэм тетэу щай щешуагъэх, шоигъонигъэ зиэхэм апае психологилем фэгъэхыгъэ лекцием къафеджагъэх, къэгъэлъэгъонхэр, джэгүкэ зэфэшхъафхэр афызэхашагъях.

ТХАРКЬОХЪО Нэфсэт.

Къуекъо Налбай къызыхъугъэр ильэс 80 мэхъу

«Чыгур сыгу къышек! Окъи...»

(Кызылкөлтүрээр
бэдзэогьум и 14-м
кылдэккынгъэ номерым ит.).

Дунаим, гъашіэм ягъэпшагъеу ар кыгурылозе, цыфым ежы иблекіыгъе мыжъокіе хэо, ау мыжъом Цыфыри зыдехы. Къэнэжырыэр ныбжыхыкъу. Ашы ыпкы къикіыкіе дунаим чәщ къынчы-хуугъ, ау «нэфиенү гъемафэм зыдихы-жыгъэм укіхъажыыштэп — чыгахэри пкэнчъеу лъежъягъеҳ, жыбыгъери пкэнчъеу лъебане». Сыда ышіэн ыльекы-щтыр? Дунаир цыфым къангъэбыль дешіе, ежы цыфыри къангъэбыль къы-дешіэжы. Цыфыры зыукъыжыщ Цыф — Акылыр къагъехуугъ, зәблихуугъеҳ зәкіе тызесәгъехә шапхъехэр, зәщиғ-екулыгъ мөхъане купкіхэр, зәщиғ-екула-гъеҳ пкыыгъохэм язепхыкіе, зэттиригъ-зыгъ къеокіе-шыкіхэр — зәкіе ауштэу зыкіишыгъеर «пкыыгъо-кіегъекіыгъе дәхагъеу» ыкышьо зәхэлъеу къыпхы-рышыре дәхэгъе фәшхъафыр адыра-бъукіе ыльегъуным пае, ау ар зыши-льегъун фаер псекіе гъэпсыгъе дунаеу, Хәкіыр арымырэу, Гушхуагъеэм иләжы-гъеу — кочіе ин дәдэ къэзытырер ары. Сыда дунаим зәхъокыныгъеу щыхъун ыльекиыштыр?

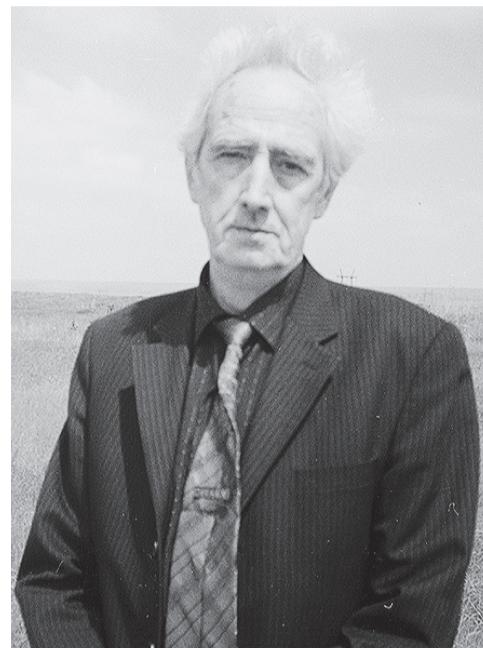
4

«Гум истафэхэр» зыфиорэ поэмәм анахь шъхьа!еу цыфыр зыгъэк!одынәу хэлъым ыц!е къышырело — Ер ары, ащ зэк!эри и!ех, ау ем уфесакъын зэрэ- фаем ургэгъупшысэ.

Кьюекъо Налбый иусэхэр гурило-
гуяаехэу, зэхэфыггуяаеху зэрэштыр
тикритикхэм бэрэ хагъеунэфыкыгь.
Шыныкъе, алэрэ еджэгүум кыбургу-
мынныбэ къыхэкы, ау я ХХ-рэ лэшэл-
гүум иклэх ианахь усэкло ямышыкIеу,
хэти хэбгъэклоклэн умыртэклийнэу тили-
тературэ къыхеуцагь. Цыфым саугъэт
шыныкъе тыришыкынышь, зэрэ Цыфир
гуригъэлоным икъэлэмьыгэ фегъэлорышьЭ,
Кьюекъом шур ем зэрэтеклощтыр иусэ
пэпчь къыхэльдькы, ямышыкэ къэлыа-
кэм иуса сатырхэр фаджэх.

Шъхэс мин пчыагъэхэр, нэгүү мин пчыагъэхэр блэзэрэхых, етлан аш фэдиз акылъ зиэ, шы афэзышэн гори ахэтэг, тхъэхэр акылынчээ шыгъэнхэм иеплъыкэ текло: ильяпкэ зыщаагэлгү-пшэгъэ цыифхэр, хэклитеткулпэ ашыгъэ дунаеу атомыр зыхэгъэбильхъягъэр текло. Аш кыкэлъэкло зэфэххысыжыри: сида имэхьбанэр Цыифым гъогоу кыкыгүйэм, сида аш зэрищыклагъэхэр акылымрэ шлэнгъэмрэ ежыр шылынкъэм ахэр илэпнэгүхэу зэхэкүтэн куачиэ зыфишыгъэм? Сида усаклор дунаим зэрищыклагъэр? Уиумэхьэу орэд къэзылоцтыгъэх бзыухэу зэгрэм аш ошьогум ритупщыхъягъэхэм ачынгэ-кэ къэзыгъэзэжы, ежь ышхъэе набгъо щызышыгъэр Къолэжжыр арымэ — ашлэба зэкэми ар зыфдээ къолэбзыур: пстэуми анах бэгъаш!, пстэуми анах акылынч, псэхалэ хъугъэр игъомыл, зэкэри ыгъэктодын, ыгъэшъун, хэклы ышын ынгэлжышиг

зышын ылъэкъышт...
Зэкі дунаим тетхэр Цыфым ипыйхэй хъугъэх, сыда пломэ, Цыфыр зэкіеми япый хъугъэ; дунаеу блекігъахэри, дунаеу джы щыләри, дунаеу къеклощтыри зэпэгъеуцугъехэу зэпыштыых. Иныб-джэгъухэу, усаклом ыгу пэблагъэхэ чыгхэм, ошьогум щыхъэрзэр бзыухэм апкъ щыләу къенагъэхэр ныбжыкъухэр ары ныләп. А щыуанышхоу машлор къы-

зэрүүстхүүкүүрэ дунаиклэм, ныбжьын
кухэм ятеатрэ зэпымыужьеу зэклэри
зы пчэгов кызызьчечэрэгъокүүрэм зэ
хищагъэх псэ зыптыри зыпымытри
акылыгъэ зыхэлтири зыхэммылтири, нээ
фынэри шүнкүүри, ери шүри — зэклэ
а зэхэшлэ льэшхэр кызызьчыбижуутэрэм
теклоногытэр кыышцдээзыхыгъэр Цыфыр
арэл, Цыфым Иэпсынэгъо Ер ары нахь
«Чыгум хэткүхъэх, ос хьотым губ
гьюшхор зэльеупыцэ. Чэщныкъо класэу
чыгум ыгу чыжэе нэфынэ Иэзэгъум
кыыхэнэфыкы». Адэ аш фэдэ гъэсэлэ

арыл, ҆цыфым итэгэлэй болоу ёр ары нахь. «Чыгуум хэткүхъэх, ос хьотым губ гъюшхор зэльеупыцэ. Чэшникъю клаасэч чыгуум ыгу чыжэв нэфын Iэзэгтум «къыхэнэфыкы». Адэ аш фэдэ гэсэгээ тхыдэхэм сыйд яплонлэн пльэкыишт? Ежэ зыфигъэссыжыгэ дунаим ыклоцл зэхэ цунтхьагээ. Зэхэгүклагээ, ынэгү умышлэжныеу аукъоцыг. Къуекъом дунзээ зэхэкъутагъэр зыкчищыклагъэр чыфим анахышлоу хэлтыр зэклээ зэклодыллэрээ дунаир ригъэлтэгчуным пай. Чыгуум ишапхъэхэм къащимибуытырэ чыпэхэм ар бэрэ аяштэлэгч — мары аш илпыхъужж Тыгъэм (Тыгъэ шъыпкъэм клоцыт), Жъуагъохэм, ошууапщэхэм Тхъэм, Жъыгбэ шъхъафитым агот, ахэм зафигъядээ, шъхъафитеу адэпсалтээ джащигъум къыгурэо мы дунээ нэплэх хыыр ушхъагчум, жыбыгчэу къепщэрэм игурым макъэ зыки зэратемыкырэрэй ыкыи аш зигъэклодыжын зэрилъэкли щтыр. Сыда пломэ Цыфым мафэ къес таакъик пээччэ зэпымыю зегъэклодыжыньш ары — джары Н. Къуекъом ишьыпкъагэй машлор къызыпихырэрэй зэклээ тээнгэж аялж, яхээ зиншиэрэй

нэмүкэу къэпön хъумэ, ѿыэнгъэм ишьыпкъаплэу тызажэштыгъэр къызы щыльгъорэр. Аущтэу Къуекъом дунаир зэпрыгъэзагъеу къымыгъэлтэгъуягъэмэ ащ къыхэплийкыре гъучынунхэмэр панхэмэр пимылыкыгъэпагъэхэмэ, аш жыбыгъэхэмэр имэшбозыйхэмэр шхъа фит ымышыгъагъэхэмэ, тыкъэзыуцуухъэрэ, мафэ къес тызыщицсурэ дунаим хэлльир тльэгъун тльэкъиниеп.

5

Къуекъо НалбыйкIэ поэзием анахы мэхъанэшхо щызилэр ямышыкIэу, зэпсырыгъэзагъэу гъэпсыгъэ фэдэми, анахы образ шылыкъэу лъапсэ зимыIэу къыншилошырэр ары. Ау ар апэрэ епллыкIэ-гурьыуакI ныэл, сыда помэ уфаеу ултыыхъомэ, усаком исатырхэм традиционнэ зэхэльхъэкIэ нэшанэу бэдэрэ къаахэбгъотэн плъэкIыштыр:

Шъушлағыэр, цыфхэр, сикіхіңы
Чыың берэ сиңелларг.
Зысыушхумэ — сферекікуюштэу,
Зысщыхъажымэ — сферебъузагъ.
Таущтэу шъушіна: сэ сщелагъ.
Шъорышь — хэт кысэуучылыгъ?
Ау сыйзелләм — сэгъешлағыо —
Сферакынабзаян бэн сфершүттыгъ.

Традиционнэ шыныкъэгээ зэхэльхьең кілем ихәбээ ухэсигүй эстэумэ атгээж, пысыкыгыз эсэр тхыгыз: мыш хэольва гъох джырэ гумэкыри, зизэштохыгыз тофыгьори, цыфын фэмыгумэкыныр цыиф зэфыштыкылар ухэсигынэйр, тэтигьом ихәбзэнчьягэ шульхэихыгыз энэиүтэу тегущыгынэйр. Тхэмкіш шыкур идеологическая бэштишкор агъестыжык гъэм фэд. Агъестыжыгыз шүүла? Пхуантэм далхьэгэгэонки пишэцтэй зогорам изаштожын гүхэл фуралы.

Күеукъом бэрэ «пүүхъэштъгъэх», аш пае къымыгъанэу ежь зэрэшгоигъом, шыыпкъагъэр къизэрэгъэльэгъоэн фэе шыыккэу ежь тэрэзкэ ылпытиэрэм тетэу ТХЭШТЫГЪЭ.

Сыда зымыуасэр аш иповесть-поэмэү «Къушъхъэ шүүцээм» изакъоми? Аш хэль гурышэ гупшийсэр ыгу щыгхыритгүпшийгь, машор кызыгыптуустхъукырэ мыжъом хэфтийкыгь.

Къуекъо Налбый, ю хэмэлтээ, пса-
льм эм игээпсын льэшэу фэлэпэлэс. Аш-
гүщүйэм юф зэрэдийшээрэ шыкілэр зы-
тегъэпсыкыгызъэр сурэтышым къэлэмпир
зэригъэфедэрэ шыкілэм фэд, ямышы-
кіэу, къин тыримылъагьо фэдэу сурэтыр
къэхъу. Гүщүйэм имэхъэнэ купкі къэб-
гъотынышь, ар къызфэбгъэлорышиэнэри
юфыгъо псынкіэн.

адэгүүшүйэ. Ари джаш фэдэу псынкагыль, сыда пломэ, ахэм аяцш пэчүй ижабзэ фэшьхъафэу гъэпсигыз, адырэхэм ахэб-гъэклоклэн умынъэлжинэу ымэкжээзэхблэ ежь иунэе нэшанхээр илэхэу щыт. Ренэу зэпсэльэрэ пкынгы цыиф горэ усаклом игүус. «Зэдэпсэльэнэм» зэрэфэлэлласэр усаклом шэпхээ лъагэм лъигьеэсиг. Ащ илэпэлэсэнхыг «Игъэхъазырылэ» иккүкэ щымыгыуазэм кышлошины ылъэ-кыицт усаклом ижабзэ зэфэдэу, зэтэ-фэу, зэшьоогою. Ащ иусэ зэхэлжхан-зэгъэпэшгъэнкэ анахь мэхъэнэшхо зилэр мэкжэ гъэпсиклэр ары, ащ мэхъэнэ гъэнэфагжэ кытэу, зэхэугуфыкыгэй, ежь иунаеу пкынгы, гурышэ-гупшыса, макжэ илэу щыт. Мынг дэжжым усэм уеджэнэу зебгъажжэкэ къэпшлэн плъэ-кыицт щытэп пэублэ ужым «зэрэзекло-щт шыклэр», ащ лъыптиэу фэшьхъаф шынкээу зызэрихъоклын, етланэ тло-тогогтү-щэгтогогтую зиушьобгүн, етланэ фэшьхъаф чыглэ горэм «кыычиЧеун» ылъэкиицт — джаущтэу усэм икэухы нэс зызэблихъункни пшлэштэп. Къуекъом ытхыгъэхэм усэзэхэлжхъэкэ шапхъэу щылэр, зэкл пломи хүнэу, къахэбгъотэн плъэкиицт. Загъорэ ахэр зэклэ зы усэ-ми кыыхафэу мэхъу. Шьорынгыгэе гори ащ хэлъэп, дунаим имэкжээмэ ухэсы-гъэхэр ыушэтыхэ шлонгийош ары. Арышь, ахэр зэрэштынкъем шач хэлъэп

Аш дақлоу адыгэхэм яжерың зэхэль-хъакіә хэль шуағыр, шэн-унаер, гурыш-гулышысэр, усэ мекъэ шыкіэр инепльэгъу ригъекыгъяң. Къуекъом ытхыгъэхэм зэкіәми лъэпкъ гулышысэр, лъэпкъ насыпыр якупкъ. «Хыкіә ашы, къелакіә ашы, сыхватмафэ тежкэшт, тиклалэхэр къалэм дэссытых, дэгъоу еджэштых» алоу зэлукіә жыгъэхэм «ыпекіә пльэхэрэр» куохеу, гъезетхэм нэкүубгъо псахур хыкіәм фатхыхеу, радиор, телевидениер мафэ къес хым тегущыгъэхеу зыщэтым Къуекъом ытхыгъ пьесэу «Хым ыхыыре йашыхъ» зыфилорэр. Адыгэр кощызэ, кощыным ипхъахъ-итекъу ышыыгъ, зыдещымылә чыпілә дунаишхом иләп, зыдещымыләхэр къызыщыхъгъэхэр ары (ащ кынагъэр мекіә дәд). А гулышысэ шъолтырым ильзэу адыгэм идраматическэ насып Къуекъор егулышысэ.

ЩЭШІЭ Щамсэт. (Джыри къыкіэлъыкошт).

Ильэсыр Ёофхъабзэхэмкї бай

Волонтерхэм я Ильэс Адыгэ Республикэм щызэхэшгээнүүдийн фэгьеэзгээгээ комитетын изэхэсигт түгүүасэ Правительст-вэм и Унэ щыкыагь. Ёофхъабзэр зэрищагь АР-м гэсэнгээр шлэнгээрээ министрээ министрээ игуадзэу Пэрэнкъо Сусанэ. Зэхэсигт хэлэжьагь хэлэжьагь министрствэхэм ялтыклохэр, комитетын хэтхэр, нэмийкхэр.

АР-м псауныгъэр къэухумэ-гъэнүүмкї иминистрэ иапэрэ гуадзэу Галинэ Савенковам къизэриуагъэмкї. 2018-рэ ильэсийн ёофхъабзэу республиком щызэхэштхэр ведомствэм ыгъэнэфагь. Мыекъопэ медицинэ коллежийн щеджэрэ студентхэр зыхэхэхэрэ волонтер движение «Здоровый образ

жизни. Наше будущее – завтра» зыфиорэр зэхажагь. Аш хэт ныбжыкіхэр псауныгъэр къэухумэнийн фэгьеэхыгъээ ёофхъабзэхэм чанэу ахэлажь. Адыгейим ёофшэнүүдээ социальна хэхъоныгъэмрээ и Министрствэ мы лъэнүүмкї ынааэ зытыргъетыхэрэм ягугу къышыгъ министрэ

игуадзэу Ирина Ширинам. Аш къизэриуагъэмкї, волонтер движением ныбжыкіхэм ямызкою, зыныбж хэктолатгэхээри къыхацэнхэм пыльых. Волонтерхэм я Ильэсэу мыгъэ зэрагъэнэфагьэр, ёофхъабзэхэм ахэлэжьэнхээ зэралъекы-щыр цыфхэм альяжээсүүмкї социальна нэктубгъохэр,

листовкхэр, стендхэр къызфа-гъефедэх.

Непэрэ мафэм ехъулэу «Добровольцы России» зыфиорэр зэйкI информационнэ системэм социальна фэло-фа-шлэхэр зыгъэцэктээрэ организа-ции 12 ыкыл волонтер нэбгырэ 88-рэ хэтих.

Волонтерхэм я Ильэс Адыг-

им зэрэшхагъэунэфыкырэм, ёофгъо зэшувахыхэрэм, ёофхъабзэу зэхажэхэрэм игъекто-тигъээ зэхэсигт щитегущи-лахъ. Тапэки а лъэнкъом анаэ тырагъетынэу зэкэми зэдьрагъештагь.

**Гъонэжкъыкъо
Сэтэнай.**

Бжыхъесэ хъэмрэ рапсыимрэ ялухыжын Адыгейим щаухыгъ

Бжыхъесэ хъэм ялухыжын Адыгейим щаухыгъ. Пстэумкї хъэ тонн мин 42,2-рэ аугъоижыгъ, гектар пэпчь гурытымкї центнер 42,4-рэ къирахыжыгъ. Гектар мини 4,2-м рапс тонн мини 9 къирахыжыгъ, гурытымкї гектар пэпчь центнер 21,3-рэ къирахыжыгъ, къышытауагь Адыгэ Республиком мэкъу-мэшүүмкї и Министрствэ.

— Республиком имуниципальна об-разование пстэуми бжыхъесэ коцым илухыжын ашкло. Гектар мин 81,2-мэ коцыр ашаложыгъ, лэжыгъэхэм япро-цент 93-рэ ар мэхъу. Пстэумкї бжыхъесэ коц тонн мин 371,9-рэ къаугъо-

ижыгъ, гурытымкї зы гектарым центнер 45,8-рэ къирахыжыгъ. Хъызмет-шлэпэ пэрхтхэм зы гектарым лэжыгъэ центнер 60 — 75-рэ къирахыжыгъ, — къытыгъ Адыгэ Республиком мэ-къу-мэшүүмкї и Министрствэ.

Бэдзэогъум и 12-м ехъулэу гек-тар мин 91,5-мэ фышхъэ лэжыгъэхэмрэ джэнч лъэпкъ зэфэш-хъафхэмрэ ашаложыгъ, ар алохы-нэу щытым ипроцент 93-рэ мэхъу. Зернэ тонн мин 415,7-рэ къаухы-

жыгъ, гектар пэпчь гурытымкї лэ-жыгъэ центнер 45,4-рэ къирахы-жыгъ.

Ионгъом үүж хыпкхэр аукъэбзы-жыщых, лэжъекуплэхэр ажъожы-щых.

Тыфэгуш!

Къэбар гушуагьо къытлыгъесигт. Лъытэнгъэшхо зыфэтшырэ тиньбджэгъоу, ильэсигбэрэ Адыгэкаалэ имэрыгъэу, непэ Адыгэ Республиком и Лышихъэ иллыклоу Краснодар краим щыэ Хятэгъу Налбай Урысыем и ДОСААФ итын лъап-лэ къифагъэшьошагь.

Аш иххаматэу, генерал-полковнику Александр Колмаковым ныбжыкіхэр дээ къулыкүм фэгъэхьынхэм, къэралыгъом ипатриотэу плүгэнхэм, спортын итехническэ ыкыл идээ-прикладной лъэнүүмкї хэхъоныгъэхэр егъэшыгъэнхэм Хятэгъу Налбай илахьышу зэрэхишыгъэхэм фэшл Урысыем и ДОСААФ имедалэу «Первый трижды Герой Советского Союза А.Н. Покрышкин» зыфиорэр къифигъэшьошагь.

Тэри Хятэгъу Налбай къалэм имэрэу зыщэтым

заом хэлэжьагъэхэм, тилым щылагъэхэм, зэкэ тинахыжхэм зэерафыщтыгъэр, «Ахэр тимыгъэхэм зыхыкї ибэу тыхъэнагъ» зэриоштыгъэр, ныбжыкіхэр къэралыгъом ипатриотэу, спортыр шу альгэйоу плүгэнхэм зэрэлтигъэр, зянэ-зяте зимигъэхэм юнаэ зэратегыгъэр тщыгъупшэрэп. Лъэпкъ гээзтми иныб-дэгжьушоу, республикэмки анахыбэ къыраригъэхтыгъи щытыгъ.

Хятэгъу Налбай тыфэгушозэ, псауныгъэ пын-тэ илнэу, шоу щыэр къыдэхъунэу, адыгэ лъэп-

лэхъу аригъалозэ бэрэ фэлэжьэнэу тыфэлъало.

**НЭМЫТЛЭКЬЮ Юр,
Теуцожь районным иветеранхэм я Совет
итхамат.**

**ДЖЭНДЭРЭ Мос,
Адыгэкаалэ иветеранхэм я Совет итхамат.
НЭХЭЕ Рэмэзан,
Адыгэ Республикэм изаслуженнэ журналист.**

Пенсионерхэмрэ ёоф зышгэхэрэмрэ япчъагъэ зэрээшыкылукырэр щынагъоу СПЧ-м хэтым ельыйтэ

Граждан обществэм хэхъоныгъэ егъэшыгъэнүүмкї ыкыл цыфым ифитынгъэхэмкї Советэу Урысые Федерацаем и Президент дэжь щызэхэшагь (СПЧ) хэтэу Леонид Поляковым Урысыем ис лэжъаклохэмрэ пенсионерхэмрэ япчъагъэ джыдэдэм зэрээшыкылукырэр щынагъоу, пенсионерхэмрэ зэраратырэмкї зэхъокынгъэхэр шыгъэн фоау ельыйтэ.

«Пенсие системэм зэхъокынгъэ фэшыгъэнүүм ехъилэгъэ аш фэдэ законопроектыр штэгъэн фаену къэзышырэр ёоф зышгэхэрэмрэ пенсионерхэмрэ япчъагъэ тэлкү-тэлкүзэ зэрээшыкылукыгъэр ары», — къышы-луагь аш бэрэскэжьем Советын зэхэсигтэй илгээж.

Джыдэдэм пенсионеритфимэ ёоф зышээрэ нэбгырих атефэй Л. Поляковым ылтыгагь. «Зитымышеу тыщысмэ, пенсионерхэм ахьщу аратыщыр къэзы-

лэхъэрэм япчъагъэ лъэшэу къеихышт. Ёофхэр джареуштэу лыкылутатхэмэ, социальна-экономикэ тхъамыкыгъом тыхынфэкюшт», — къышыгъ аш.

СПЧ-м хэтым зэрилтээрэмкї, пенсие системэм зэхъокынгъэ фэшыгъэнүүм ехъилэгъэ правительствэ законо-проектыр социальна-экономикэ хэхъоныгъэнүүм хабзэм икүлүкүхэр нахьышоу ёоф ашээнүүм кийгэгушууцых.

къыгъэуцугъэ пшъэрэлхэр бгъэцкэлэн умылькытштэу зыгорхэм къышыгъаагь. Ау сээсэзрегупшысэрэмкї, гухэль инхэр ялэу, пшъэрэлтигъохэр зызыфагъэуцүжкүэ, хабзэм икүлүкүхэм, министрствэхэмэ, ведомствэхэм нахь загъечанышт, ялошэн нахь егууцых.

Зэтхарьы Йогъу лЭкъиц

Хэтрэ цыфи ышлэ шоонгүү кызхэкыгъэм ыльапсэ. Ар лъешэу дэгүү, цыфыгъэм ишапхь. Лъепкъашэжым цыфыр егъегушхо, ышыхъэ ыльтытэжынным феуээнкы, зыщыщхэм лытэнэгъэ афыргъешы. Тинахыжхэм къалотэжъэу зэхэс хыгъэм сарыгъуазээ, Аскъелае щыпсэурэ лЭкъицмэ къежьаплэу афэхьугъэм нэуасэ шуфэсшымэ сшоонгүү.

Апэ зигугъу къэшыщтыр сэ саызыщ лакъо **Быгъушэр** ары. Шыпкъэ, непэ тльэкуяцэ **Быгъушэкъэ** атхы хъуяа. Ау ар тэрээп. Тятэжхэм кызэралоцтгъэри, еджаплэм тычээс зэхъум титетрадхэм зэрэлтэхтэжтгъэри — **Быгъуш.**

Адыгэхеми, фэшхъаф лъепкъыбэми пасэм псеушхъэу быгъур лъешэу агъэлаплэштгъэ, Тхээ пешлэу ар ялагь. А зэмднам тарихълэжхэр зэрэджэхэр «Эпоха Священного Быка». Арышъ, сикъошхэр, быгъум урыукытэнэу щытэл, урыгушхонэу нахь тэфэ, **тльэ-**

къуацэ тэрээзу къэтэжкугъыа
ыки тэжкугъэтхы.

Быгъушь зыцэгъэ клаалэу лакъор зытекыгъэм аш фэд цэлэе еджэнхуу зэрэхуугъэм фэгъэхыгъэу къалотэжыгъэм игугуу къэшши. Хыуушьо лъеныхъомкэ клаалэр къикыгъеу къалотэжыгъыгъ. Клочлэшхуу, джэгхэм захахъэкэ бэнэнимкэ зэклэми аткъоцтгъэу, клаале пшагоу щытгъэу, аш паекэ цэлэе Быгъушэр фуусыгъэу ары къэбарэу пылтыр. Шыпкъэ, үүжым ар фызэхальхажыгъэу сеплы. А лъехъаным мыш фэдацэхэр цыфхэм афаусхэу

щытгъээн фое. Сыдэу щитми, лакъор зытекыгъэ лым ыцлагъэр — **Быгъушь.** Пшыэ шольпъир Быгъушэр кызехажым, кызэралоцтгъэрэлтли игъусагъэу ары. Ахэр Бэрэтарыр ыкыи юшынэр. Чыплэу зыщыщгъэхэр кызкъабгынахъэр къиднэсжыгъэп, ау апэ тысыплэу ашыгъягъэм къеъэльяньо, пыххэм зашыаагъэблэу зэрэштыгъэр. Ар Цутхъэлэ мэзыхъом ыгузэгү щашыгъэгъэ гъэхъунэр арыгъэ. Плишыр тхъэрило зэхъэу щытгъэхэу, лакъор аткъоцтгъэхэр аш пыль хабээм рипсэущтгъэхэу къалотэжыгъыгъ. Я XIX-рэ лэшигъум ыгузэгү нэс зы лакъор фэдхэхуу ахэр а гъэхъунэм щыпсэущтгъэх. Плэко тамыгъэу ялагъэри зэфэдэ хазырэу щытгъэх.

Гъэхъунэу зыщыпсэущтгъэхэм цэлэе илагъэр, джыри иэр — Къанлы гъэхъун. **Къанлы** гүшүэри къэнзалыбзэм щыщ, къикырэл лын (кровь).

Канлы — ары зэрэджехтгъэхэр лъышэжэй юфым, аш епхыгъэн фое линчмэ яхэуу къабгынэнэу юкъэхуугъэр.

Я XIX-рэ лэшигъум ыгузэгүхэм адьгэхэм ячыгу заор нахь лъешэу кызьызкынэнгъагь. Урысыдзэм чылхэр зэрихъоцтгъэх, ыгъэстистгъэх, цыфхэр юкъыщтгъэх, гъэри юшыщтгъэх. Зыкъаухумэжынным пae лэко шъхъафитхэр пшы-оркъхэм ячылхэм якъужынхэ фое хуягъэ. А лъехъэн гумэкыгъор ары гъэхъунэр кызагынагъэр ыки Чэсэбий оркъхэм ячылхэм зякъужыгъэхэр. Ишынэнхэр Гъобэкъуа гъэзагъэх хуягъэ, Быгъушэрэхэмэ Бэрэтархэмэ Аскъелае къыдтэйсхажыгъэх. Зычыпэ къыхахын зыкъамылъекъыгъэр чыгур ямакъэу зэрэштигъэм епхыгъ. Гъобэкъуаэхэм гъукъэхэр ящыкъагъэхти,

Быгъушэхэм ятамыгъ

Г

Бэрэтархэм ятамыгъ

Г

Юшынэнхэм ятамыгъ

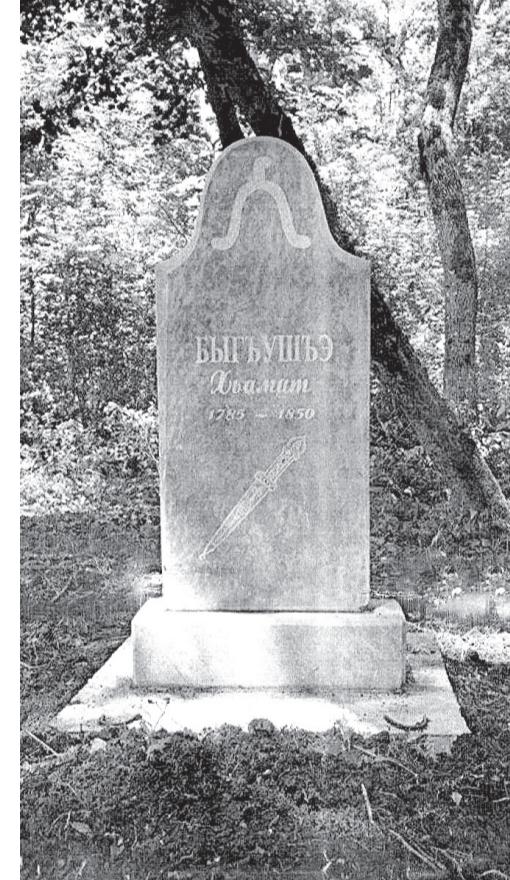
Г

кызкъэлъэхуу, Быгъушэ Хъэмэт ыкъуито Амзанрэ Пэздэхъурэ ашэжыгъэх. А литлум аткъоцтгъэхэр арых гъобэкъое Быгъушэрэхэр.

Джы кыфеджээжын яхэпэлжъэу Къанлы гъэхъунэм. Кызагынагъэр ильсисиширээ токъицырэм къехъуугъэми, гъэхъунэр джыри зэрэшил, шыпкъэ, мэзэр къылтыгъатээ, нахь ыкъуу хуягъэ. Къизэтененмкэ зишыагъэ къекуагъэр цыфхэр зэрэдлажъэштгъэр ары. Псынэу итгъээр агъэцэлжэхээ, ильсэччагъэрэ Цутхъэлэ юшно щилажъэрэм агъэфедагь. «Хъэмэтэ ипсынэнкэ» еджэштигъэх. Тятэжхэми, тятэхэми гъэхъунэр яклонлар, къехъуугъарана гъэхэм ана-иэ тетыгъ.

Ильсэ токъиц фэдизкэ узэлжээжьмэ, сикъэлэцыкъоу, сята гъэхъунэм сыйдищэгъагь. Сята Къанлы Заурбэч ильсасгэ Бэрэтархэмэ ашыщэу Ламжьеекъо Мэдинэ. Литлумэ къехъальэр къашыхъажыгъагь гуучычыкъэ. «Мыщ тихадэхэр дэльхих, хэмийкъоэнэу къэшыхъэгъэн фое» зэрэштигъэр зэ-

хэсхыгъагь. Щеч зыхэмилырь Быгъушэрэ, Бэрэтарри, юшынэри, ахэм къакъэлъягъэхэри аш щагъэтылтыгъэхэу зэрэштыр ары. Ауж щагъэтылтыгъэмэ ашыщ сэ сята тэжжэ ятэжъеу Хъэмэтэ. Аш икъэ хэмийкъоагъэр къэнагь. Аскъелае мэзэу Цутхъалэ ыгузэгү ит.

Хъэмэт текыгъэхэм къэм анаэ тырагъетыщтыгъэ, ренэу ятэ тыратакъоцтыгъэ, аш паекэ юшхъэ цыкъоу къэнагь. Ильсэлэ узэлжээжьмэ мыжъо саугээт тиклэхэм къэм тырагъэцуагь. Саугээтим тетхагь «**Быгъушэ Хъэмэт, 1785 — 1850-рэ ильсэ**» ылоу. Амалэу тиэм ельтыгъэу, къалотэжыгъагъэхэмэ фэшхъаф хуягъэштгъэу щыагъэхэмэ тарыгъуазээ, дунаим ар зытэгъэхэу уахьтэр къедгэлэхъягъ. Тхэм джэнэт лъаплэр къарет тятэж-тэнэжъеу юшмынэхъэм, тафэрэз ахэм тилакъо ильзуж зэрэхуумагъэмкэ. Къэхалъеу тфаухуумагъэр анахыжэдээу адыгэ лакъомэ ялэмэ ашыщэу сэ сепллы. Ар насыптыгъыкъи лъашэу бъэльэплен фое. Лъашэу дэгъугъэ, плэкъицщэу, зетхъарыло зэшхэу, Быгъушэхэм, Бэрэтархэм ыкыи юшынэнхэм яныбжыкъэхэм ашэштигъэмэ зэфыщытыкъеу кызхэкыгъэхэм ялагъэр ыкыи якъэхъэр зыдэшынэхэм щыгъозагъэхэмэ. Аш пүнгигъэмкэ лъашэу ишуагъэ къэхонэу сэ сепллы.

Къэхум джыри зы лакъом игугуу къыщышын. Ильсэ 35-рэ фэдизкэ узэлжээжьмэ Сирием къикии. Уджыхуу лакъом юшыщ клаалэ Аскъелае къэхольгъагь. Кызхэкыгъэмэ пшээриль кыфашыгъагь Бэджанэ иуашхъэ юшыщ чыгуу Ianlэ зыдищэнэу. Клаалэм ишшэриль ыгъэцэлгэгъагь, Бэджанэ иуашхъэ юшыщ зэригъэлэхъуугъ. А Ia-шъхъэр мэзэу Мыстхъэбин хэт. Уджыхуу хэр Сирием икъыжынхэм ыпэлкэ Бэджанэ иуашхъэ дэжькэ юшыпсэущтгъэх. Къэу ялагъэр Ia-шъхъэм тетыгъ. Сирии исхэ Уджыхуу ар ашыгъупшагъэл, ары Ia-шъхъэм юшыщ чыгуу Ianlэ янахыжъхэр къицэлжэунхэу зыкъэхъуугъэри.

Быгъушэ Эдуард.
Инэм.

Редакцием къатхырэ письмэхэр

Псауныгъэр зэкъэми анахь лъапI

Джащ фэдэ шъхъэ иэу мы мафэхэм редакцием письмэ къыуулагъ. Ар Бжыхъэкоежым къикыгъ, Даур Аслъян Батырбый ыкъом къытхыгъ. Аш кызэрэщиорэмкэ, авторыр пенсием щыл, псауныгъэм икъэухуумэн изэхэшэнкэ ашэээрэ категориес къэзилэжыгъэ цыиф.

Псауныгъэм исистемэ ильсэбэрэ юф зыщешэм, Аслъян дэгъоу кыгырууагь ар зэклэми анахь лъаплэу цыфынкэ зэрэштигъэр. Псауныгъэм изытет цыфым ишылжээлээцэхээ зэрэхуугъэр, сабын ышхырэм мэхъанешо зэрилэр авторыр ипсийн къыщело. Тапэлкэ адьгэ унагъохэм къэлэцыкъум ипсауныгъэ гъэлтигъээнэм мэхъанешо зэрэратыгъэр, ны пэпчье сабын бидзышэм егъэшхъэгъэнэм зэрэпылтыгъэр, иммунитет илэнхэмкэ аш мэхъанешо зэри-

лэр кызэрэгуроцтгъэхъэр. Къэлэцыкъум ашхырэм, псеу зашьохэрэлт лъашэу унаэ тегээтийн зэрэфаар Даурим къеълат.

— Тиадыгэ лэлэпкэ псауныгъэ илэнэр, бэгъашэ хууныр зылээ ильхэр ны-тыхэр сабынхэр зыпхэрэл ары, — къетхы Аслъян. — Сызэкалэм зэчьеу къаслоцтгъэхъэр непэ бэрэ сагуу къеъкы: «Сабын цыкыр дэхэ дэдэу Алаххаталэм къышууитгъэ — ипунуыгы, ишэнэгын янэ-ятэм хакъау шүүтэл». Гүхэкъынхуу,

ау джы унагъохэр пытэжъхэп, сабынми пымыльхэу ны-тыхэр зэгокъыжых, сабынхэр зыгуу къутагаа хуухэрэри нахынэхъэ мэхъух. Къэлэлжынхэр анын юфэу щыт, унэгъуакэ зөвлжъэхэрэм ар агурыгъэлгэхэн фое.

Етланэ письмэни иавтор къеълатэ сабын тэрээзу зэрэбгээхэн фое, физкультурэм пкыншъолымкэ мэхъанэу илэр къеъхъэшы. Къэлэлжынхэр анахь лъаплэ зэрэштигъэр. Псауныгъэ зымылэр, ар зиэм насыпшоо зэрилэр. Псауныгъэ зымылэр, анахь байми, тхамыкъ. Ау гүмкъыгъохор цыфхэр япсануыгъэ зэрэфэмисакъхэрэр

ары. Кызэрэямыкъущтыр ашээзээ, амышхыпхъэр ашхы, зэмьшонхэ фаехэм яшхо. Цыфхэм къагурыон фое хэти непэ ушыгъуынэу зэрэшмытэр, ор-орэу узыфэсакъыжын зэрэфаар. Мылъкоу туугъоирэм, щыгъын дахи, ахьши — зэклэми мэхъанэ ялэп, псауныгъэ уммылээ зыхъуулжээ. Арышъ, шъузфэсакъыжы, — elo псауныгъэм икъэухуумэн исистемэ бэрэ юшыщ зылэжъагъэу Даур Аслъян.

Зыгъэхъазырыгъэр
СИХЪУ Гощнагъу.

Лъэпкъ зэфыщтыкІэхэмрэ щыІэнэгъэмрэ

ЗэгурыІоныгъэм хэкІыпІэр къышагъоты

Лъэпкъым итарихъ, шэн-хабзэхэм, адигабзэм язэгъешІэн, терроризмэм пэуцужыгъэним афэгъехыгъэ Іофыгъохэм гумэкыгъохэр къапкырекъых. Уахтэм диштэу сида анахъэу гъецкІэгъэн фаер?

Адыгэ Хасэм изэхэсгьо
макъ.

Республикэм иобщественэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхаматэу Лъымыщекъо Рэмэзанэ зэгъепшэнхэр ышыхээз, лъэпкъ шэжкъым зыкечээтигъэним еплъикъеу фырилэмкъе тизэдэгүшгүй түблахъэ.

— Адыгэу дунаим тетхэр зэрэзэхахъэхэрэм хэпшыкъеу шуаугъе къеты, — къитиуагъе Лъымыщекъо Рэмэзанэ. — Уучайжээгүй тизэфэхъу, хэбзэ шапхъэхэр ахэлхху унашьхээр итэххуухъэх.

— Дунээ Адыгэ Хасэм (ДАХ-м) итэцэкъе куп бэзмышуу зэхахъеу идагъэр Тиркуем щыкъуагъ. Адыгабзэм изэгъашэн итэцэлтигъеу шуутегущынээр сида къышэхкыгъэр?

— Бээр — псэ. Бээр щэлэфэ лъэпкъыр щылэшт. А гушиэ щэрюхэр бэрэ къетэх, ау юфым зэхъокынгъеу фэхуурэм гушуаугъо хэтпэгъэрээр макъ. Ныдэлфыбзэм изэгъашэн итэцэлтигъеу ахгэхэхээрээр шуаугъе къитэу зэргэфедэн фаер хагъэунэфийгъи.

— Къыхэбгъэшынэу тызы-
фаер факультатив щыкъе-

шэхэрэм зэргэшэхээр шуутегущыгъэр?

— Ар упчэ дэгъу. ДАХ-м итшээ Сэхъурэкъо Хяаутий, Къэбертэе-Бэлькъарым гъесэнгъэмрэ шэнэнгъэмрэкъе иминистрэ итуадзэу Табышэ Мурат къызэгүйхэм, егъэджэн сихват пчагъеу адигабзэмрэ литературэмрэ атэлтигъэрэу еджаплэхэм афатуулжэхэрээр шуаугъе къитэу зэргэфедэн фаер хагъэунэфийгъи.

— Къыхэбгъэшынэу тызы-
фаер факультатив щыкъе-

шыгущыгъэр. Зэхъокынгъэхэр зыфэдэхэм сида къяплэштыр?

— Тыркуем тышылэу КАФ-ФЕД-м итшээ Хяаутий, Яшар Сирием щыкъэбарьхэм къашыублагъеу адигэхэм заугоижыннымкъе амалеу щылэхэр зерагъэфедэхэрэм иеплъикъе къарилолагъе. Укызыкъеупчагъэр юф къызэрыкъон, ильэс пчагъехэм атэлтигъеу бъяцкэлэн фае. Къэзигъээжъхэр тильэпкъягъхэр Адыгэ Хасэм инэлэгъету итыштых, ашкэ гушиэ пытэ къесэты.

— Сирием щыкъорз зэобанэм тильэпкъягъо хэкодагъэр макъ.

— Адыгэ Хасэм тильэпкъе-
гъхэр Сирием къырицижынх-
ху амал илэп, ар хэбзэ къулы-
кушхэм ялофшэн. Тэ анахъэу
тызыпэлтигъеу къэзигъээжъх-
эрэм Хэкужын гупсэф щагто-
тыннымкъе тишуаугъе ядгээкы-
ны ари.

— Джырэблагъэр Иордани-
ем къикыгъэхэ адигэхэм
шыуаукъагъ. Гумэкыгъоу яэр
къышуаугъа?

Адыгэ Хасэм зэлүүгъуухэр
щэхэр.

техэхэрэ еджаплэхэм шуа-
лыгъэсвистмэ ари.

— Егъэджэн сихват пчагъе-
эр афимыкъоу еджаплэхэм
ащыжхэм алтыгээз, адигабзэм
иурукхэм ачыплэкъе нэмийхэр
зерагъашхэхуу къыхэкъы. Тэ
еиджээгъэ юфир лъыдгээ-
котэшт. Сихват пчагъеэр на-
хыыбэ шыгъэним, егъэджэнэр
шэпхэе лъагэхэм адиштэу зэ-
хэшгээниим тыпылтышт.

**Нахыыбэрэ
тызэгумыкъэ
хъуштэп**

— Тильэпкъягъхэр Хэку-
жын къэзигъээжъхэрэм
рэхъатныгъэ агъотынам бэрэ

— Къэзигъээжъы зышои-
гъохэр ахэтих. Мэфэхаблэ-
тцаагъэр, тишилакъе ядгээлэ-
гүй, упчээгъеу ташыгъ.

— Адыгабзэр ашэба?

— Ильэс 40 — 50 зыныбж-
хэм адигабзэр ашэ, якалэхэр
тибзэкъе гушилэхэрэп. Лъэп-
къеу зыхэсхэм ахэткүхханхэм-
къе щынагъо щы.

Зэгъэшэнхэр

— Адыгэим лъэпкъи 100-м
ехуу щэлэсэу. Ахэр зэгуры-
лохэу зэрэшыгъэхэр іэкыб
къэралыгъо шуукъомэ къафэ-
шыуолата?

— Дунээ терроризмэм тып-
шүеукъо. Зэо-банэхэр зыми ет-
шыллагъэхэр, бирсырхэр къэ-

тэтынхэу тифежкагъэп. Лъэпкъ-
хэм зэгурынонгъеу азыфагу
ильир зэрэдгээптигэштэшт ты-
пыль. Къэзэхэм, урымхэм,
къэндзалхэм, ермэлхэм, азер-
байджанхэм, фэшхъаф лъэпкъ-
хэм яобщественэ движение-
хэм ялашхэм тырягъусэу уна-
шьохэр итхуухъаагъэх.

— Сида фэдэ унашьоха
ахэр?

— Фестивальхэр, концерт-
хэр зэхэтэшх. Адыгэ Республи-
кэм имэфэкъ мафэхэр тызэ-
гъусэу зэдхэгээшгээфыкъы.
Кавказ заом фэгъэхыгъе шы-
гъо-шэж мафэм тиобществен-
нэ движениехэр къыхэлажьх.
Оша, тизэгъэшнхэм къаш-
шыхьатырэр зы: узэдэпсэуним
фэштээлъыкъон, узэрэшэн
фае.

— Культурэм цыфхэр зэ-
фещэх.

— Аш шхъафэу сиқытегущы-
шыгъе сшоиғыу. Мыекъуапэ щы-
клохэр концертхэм, фестиваль-
хэм кэлэцыкъуансамблэхэр
ахэлажьх. «Казачатэм» адыгэ
къашьохэр къешых, «Мыекъуа-

**Хабзэмрэ
общественнэ
движениехэмрэ**

— Рэмэзан, укызытегущы-
шыгъе юфтхъабзэхэр щыэнэ-
гъэм щыщ хъунхэмкъ сида
егъялпэ шуушылэр?

— Адыгэ Хасэм изакьюо аш
фэдэ юфхэр фэгъэцкэштхэп.
Хабзэм икъулыкъушшэхэм та-
готэу унашьохэр итэххуухъэх,
пшъэрэльзэу зыфэтшыжыгъэ-
хэр зэрэдгээцкэштхэм тыпыль.
Адыгэим культурэмкъ иминист-
рэу Аулъэ Юрэ, республикэм
льэпкъ юфхэмкъ, іэкыб къэ-
ралхэм ашыгсэурэ тильэпкъе-
гъхэм адырээ зэхынгъэхэмкъ
иыки къэбар жуугъэм иамалхэмкъ
и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъо Аскэр, нэ-
мыкъ хэбзэ къулыкъушшэхэм
бэрэ талокъе. Лъэпкъхэм яз-
эфыштыкъэхэр зэрэдгээптигэш-
хэм яхылгээ юфыгъохэр уа-
хьтэм диштэу зэхэтэшх.

— Хэкужын къэзигъээ-
жыгъэм и Мафэ шышхъэлүүм
и 1-м хэдгээшнэфыкъыт.

— Аш Адыгэим иобществен-
нэ движениехэр зэрэхэлэжье-
штхэм фэштээлъун ишцэл-
гъахэп. Ежхэр фаехэу зэх-
хэм къэлэцьтых. Лъэпкъ зэ-
хынгъэхэр аш фэдэ юфы-
гъохэм ашэптигэх. Тызэрээ-
кьотым тегъэлъэши, террориз-
мэм тизэгурынонгъэкъе ты-
пэуцунэу.

— Кэлэцыкъу театрали-
зованнэ купэу «Щыгыжы-
ем» зызэриушшомбгүрэр
тигъээzetдэжхэм ашогъэшэ-
гъон.

— «Щыгыжыем» Адыгэ

Хасэм зыщгъасэ, художствен-
нэ пащэр Адыгэим инароднэ
артисткэу Уджыхуу Марыет.
«Щыгыжыем» фэдэ кэлэ-
цыкъу купхэр районхэм ашы-
зэхэтшэштых. Аш фэдэ кэлэ-
цыкъуухэр зыщагъасэхэр шо-
лтырэм терроризмэм зыкы-
шиятын ылъэкыщтэп. Кэлэцы-
къухэм адигабзэр дэгъоу ашэ,
мамыр псуукир агъэптигэ.

— Адыгэ Хасэм лэужхэр
зэрэххэр.

— Тапэки лъэпкъ шэжхэм
зыкъедгээштых, тишилэнгъе
нахыышу зэрэштыхтим ты-
пэуцунэу.

— Шууигуухэлъхэр къыжы-
ууххэр шууфэтэл.

— Тхъашууеэпсэу.

ЕМТЫЛЬ Нурый.

Уахътэр, хъугъэ-шагъэхэр, цыфхэр

ЧЫМ ЧІЭЛҮҮР ИНЭПЛҮЭГҮКІЭ КҮЕГҮОТЫ

Адыгэ Республикаем и Лъэпк музей шлэнгъэмкээ иофиши шыхаалуу, зэльашшэрэ археологуу,
Урысыем ижурналистхэм я Союз хэтэу Тэу Аслын имэфек мафэ непэ хегъенэфыкы.

— Сисэнхьат сшогъешшэгъон, — кытиуагъ Адыгэ Республикаем культурэмкээ изаслуженнэ юфыши эхуу Тэу Аслын. — Дышэмрэ тыжынымрэ археологхэм зэхашыпкылхуу шьофым уахътэр щагъаклоу кытэзылокъыхэрэм бэрэ талокъеми, сэнхьатым епшыкъеу фысиел зэблэсхүщтэп.

— Археологиим ишъэфхэм цыфхэр икъоу ашыгъуазэхэп.

— Зы маф нэмийеми архео-

— Метрэ 15 юашхьэм ильэгъэу щитыгъ. Санкт-Петербург иуниверситет ипрофессору Николай Веселовскэр япашуу етэгъягъех. Я 10-рэ юашхьэм къехальэр тетыгъети, чылэм дэсхэм янашъокъ археологхэм юфшенир зэпагъеу. Ижъирэ юашхъэхэр тхэлэлэулаагъех.

— 1982-рэ ильэсими Улап иуашхъэхэм экспедициеу ашытагъэм ори ухтыгъ.

Сэфэрбый тарихыымкээ тышыригъеджагъ. Адыгэмэ яблэкъигъе лэшшэгъухэр зэрэгшшэгъонхэр ашкытгылаатхээз, археолог сыхунуу мурад сшыгъагъе.

— Мыеекъоп юашхъэм, адигэ къудажхэр зыдэшысыгъэ чыплэхэу псым ычигъ хугъэхэм къащыгъотыгъе пкыыгъохэр бэ мэхъух.

Тэу Аслын нэгушоу кысеплэгъ, ау зэдэгүүштэгъур лъигъектэйнэм дэгүлгэгъэп. «Адыгэ дышээ къэнжж» зыфилуу адигэмэ яархеология фэгъэхыгъеу адигабзэкэе апэрэ тхыльэуу къидигъакъыгъэм дэт сурхэм яптыгъ, хэштэтикъыгъ.

— Псыхуу Мартэ инэпкъхэм къащыгъотыгъэхэе саугъэтхэр Краснодар, Мыеекъуап ашагъех. А. Лесковым тикиуаджэ къислэгъакъохи, музей юф щысшленэу саштэгъагъ. Экспедициеу

сизхэлэжъагъэм илчагъе сплытагъэл, ау тыдэ сыкъуагъеми, саугъэт пкыыгъо къэсмынгъотэу зыкъи къыхэкъыгъе.

Уахътэм иджэмакъ

Тэу Аслын уахътэм иджэмакъ зэхехы. Ишхээгъусуу Нурыет шлэнгъэлэжж, Урысыем ижурналистхэм я Союз хэт. Унагъом къицжээр юфыгъохэр щылэнгъэм Аслын щыпхыришхэу бэрэ тирхэвилэ. Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгэ-Им» икъетынхэм чанэу ахэлажжэ. Республике общественне движениеу «Адыгэ Хасэм» и

тигъээз иныбджэгъушоу, нарт шыпкъеу Тэу Аслын имэфек мафэ ехуулэу тиулагъагъ, шло щылэр къидэхунуу фэтлиагъ.

Опсэу, Аслын! Тхэм насыпшо, бэгъашэ уешл. Лъэпкыям, республикам шулаагъеу афууилэр цыфхэм зэхашыкъыш, лъэшэу уагъэллан, уигухэллышихэр кыбдэхунхэу Тхэм пфельеу.

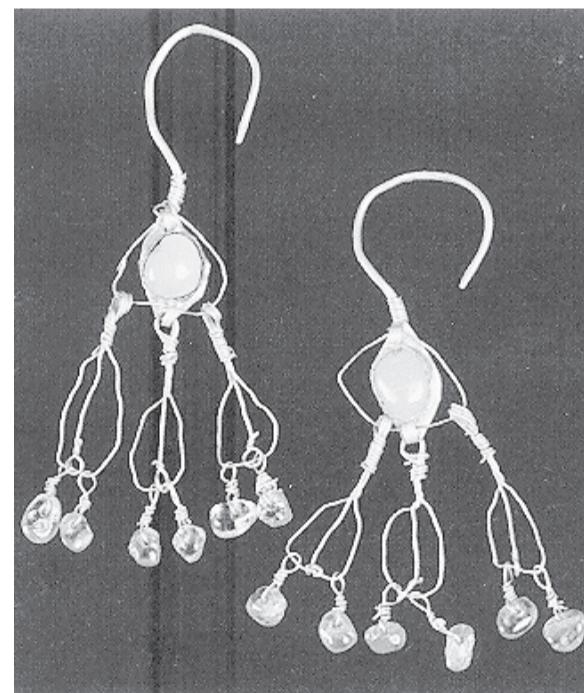
ЕМТИЙЛЬ Нурбий.

Сурэтхэм арьтхэр: Тэу Аслын къыгъотыгъе пкыыгъохэм ашыгъхэр.

Шыкъультир, дышээ Улэ
Юашхъ.

Адыгэмэ ятамыгъэ
тхээпиш, дышээ, ти-
эрэ иапэрэ лъэшэгъу,
Тэйхъабл.

Тхъакъумалъэхэр, дыш-
ээ, я XIV-рэ лъэшэ-
гъу, Къэзэнкъоякъэр.

логхэм юф адэпшагъэ зыхукъе, ясэнхьат зэрэмгыпсынкээр дэйвоу кыыгурьошт. Уаими, осыми, тигъэр кишшэтикъеу къепсыми къазыгъыр алыгъеу археологхэр матлэх. Фабами чылэмни щетырхэр арих яптыгъэхэр.

— Ом изытет къыдэшшульти-
тээ шъольхъоба?

— Чылпэу узатээрэм елтыгъэхэр бэ. Хэтра цыфи ыгу тифен ылъэккынштэп хадэкүупшхъэхэр кыччилткынхэу. Къэхалъэхэм тащытгээнир тэ, адигхэм, тишинэп. Арын фае «археологиер адигхэм ясэнхьатэп» къыталоу къызыкъыхэхъэр. Тильэпк ита-
рихъ зыфэдэр зэгъэшшэгъэнэр археологхэм япшээриль шыхаалуу сэлэхтэе.

— Къэжкугъотыгъхэр пкыыгъо-
хэм шъуакъытегущиэнэм фэш-
сыда юубытыпэ шъушырэр?

— Тягэж пашхъэхэм тхакъэ зэрэмшшэтигъэм къыхэкъеу тигъэе кытфагъэнагъэп. Къытхахъэхэр лъэпкъхэм къатхыжыгъэхэр тэгъэфедэх, ау ар мэклало. Титарихъ къэбархэм янахыбэр джыри чылм чээл.

Археологхэм ямэхъян

— Япчагъэкъ адигэ архе-
ологхэр бэ мыхухэрэми, ду-
наим щашхэх.

— Апэрэ адигэ археологхэр Аулъэ Пышмафа, Тэшшу Мэдинэ, Лэупекъе Нурбий яшшыагъе тарихын хэклигъэштэп.

— Аслын, Улап э апэрэ
юашхъэр зыщатыгъэр мыгъэ
ильэс 120-рэ мэхъу.

Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдэзы-
гъэкъырэр:

Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкээ, Ижъыб къэралхэм ашы-
псурэ тильэпкъэ-
гъухэм адьрияэ зэпхы-
ныгъэхэмкээ ыкъи
къебар жыгъээм
иамалхэмкээ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шигъэр:
385000,

кь. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-къэ
заджэхэрэх тхъапхэу
зипчагъэкъэ 5-м
емыхъхэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтэу, шрифтыр
12-м нахь цыкъунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэх
тигъэхэр редакцием
зэкъегъэжъыхъ.

E-mail: adygvoice@
mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкээ, тел-
радиокъэтын-
хэмкээ ыкъи зэль-
иэсыкъэ амалхэмкээ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъэйоры-
шапэ, зираушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыгъэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъемкъи
пчагъэр
4133
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2112

Хэутынм узьчи-
тэхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаушихъятыгъэ
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъялэр
Дэрбэ Т. И.
Редактор шхъялэм
игуадэр
Мэцлээко
С. А.

Пшъэдэгъыж
зыхырэ секретарыр
Хъурмэ
Х. Х.